

SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

CVIČENÍ 4

- 1/ kvíz k opakování předchozích témat
- 2/ opakování a teorie sociálního a zdravotního pojištění
- 3/ praktické příklady

KVÍZ

- Kdo je poplatníkem silniční daně a co je základem této přímé daně?
- Jaký je poslední termín k podání daňového přiznání k silniční dani a jaké jsou termíny platby záloh?
- Co je předmětem DPH, jaká je sazba DPH a kdy je podnikatel povinen se zaregistrovat jako plátce této daně?
- Jaké je zdaňovací období u DPH a na čem jeho délka záleží?
- Co je předmětem daně z nemovitých věcí u budov a co je základem daně u budov využívaných k podnikatelské činnosti?
- Jak se daní dary?
- Co je předmětem spotřebních daní?
- Jaké dávky jsou vypláceny z nemocenského pojištění OSSZ u zaměstnanců a jaké se týkají i podnikatelů, když si je platí?
- Jakým způsobem se stanoví denní vyměřovací základ u nemocenské dávky?
- Od kterého dne nemoci nebo úrazu začne OSSZ vyplácet nemocenskou dávku?

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Platba je povinná:

- pro všechny osoby, které mají trvalé bydliště v ČR
- pro osoby, které nemají trvalý pobyt na území ČR, pokud mají pracovně právní vztah se zaměstnavatelem se sídlem v ČR.
- Konečná výše pojištění se vždy zaokrouhlí na Kč ↑

PLÁTCI A POPLATNÍCI ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

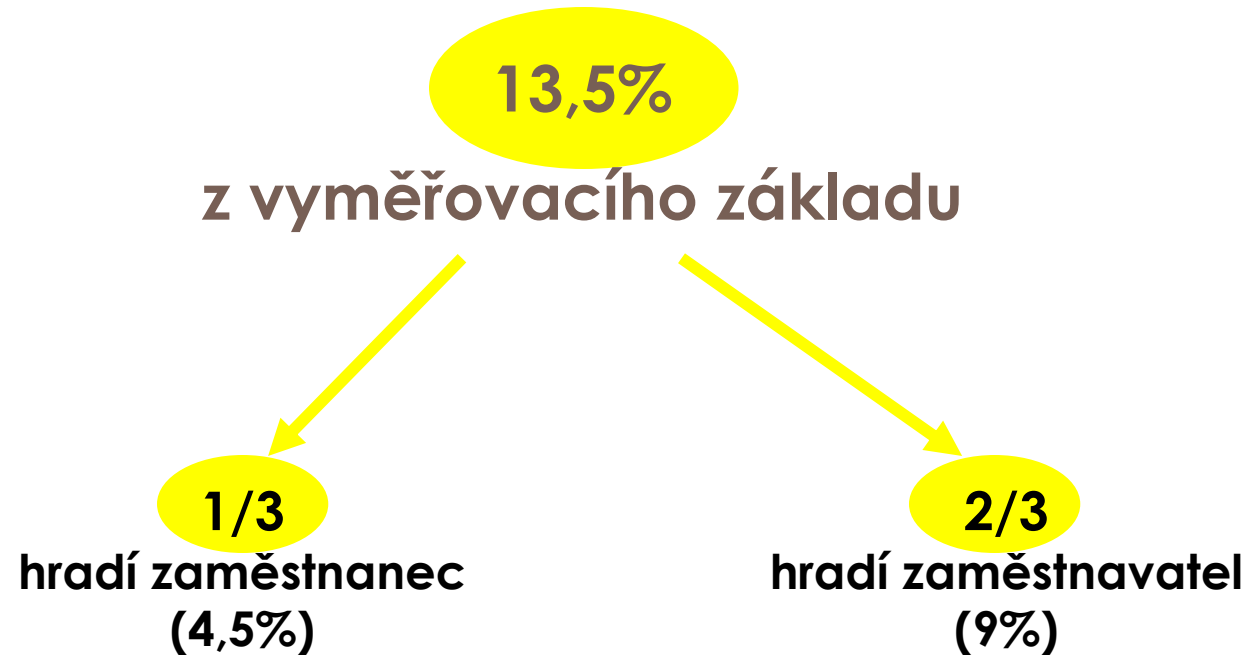
1. zaměstnavatelé a zaměstnanci
2. osoby samostatně výdělečně činné
3. stát
4. osoby bez zdanitelných příjmů

1. ZAMĚSTNANCI

Vyměřovací základ = měsíční úhrn příjmů zúčtovaných zaměstnavatelem s výjimkou např. těchto příjmů (nezapočitatelné příjmy):

- a) náhrady poskytované zaměstnancům v souvislosti s výkonem zaměstnání
- b) náhrady škody
- c) odstupné
- d) odměny za vynálezy a zlepšovací návrhy

SAZBA ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ- zaměstnanci

MINIMÁLNÍ A MAXIMÁLNÍ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD ZAMĚSTNANCE

Minimální VZ:

- je tvořen minimální mzdou, která je v roce 2022 ve výši **16.200Kč**.
- pokud je hrubá mzda zaměstnance menší než minimální mzda, musí si ZP zaměstnanec doplatit sám prostřednictvím zaměstnavatele – *viz další slide* (výjimkou jsou osoby, za které ZP hradí stát)

Maximální VZ:

zrušen v roce 2013 na období 2013 - 2015, toto zrušení platí až doposud (2022).

Zaměstnanec má hrubou měsíční mzdu 20.000 Kč měsíčně. **Jakou částku strhává zaměstnavatel na zálohu na daň z příjmu a na zdravotní pojištění svému zaměstnanci, a jakou platí zaměstnavatel? Jaká je čistá mzda zaměstnance?**
Záloha na daň? ČM? ZP zaměstnanec a zaměstnavatel?

ŘEŠENÍ:

Výpočet daň. zálohy:

$$20.000 * 0,15 \text{ (výpočet ZD)} = 3.000 \text{ Kč}$$

$$3.000 - 2.570 = 430 \text{ Kč}$$

$$\text{ČM} = 20.000 - 430 - 2.200 \text{ (11\% z HM)} = 17.370,- \text{ Kč}$$

ZP = 13,5% z HM = $20.000 * 0,135 = 2.700$ *z toho 1/3 sazby se týká mzdy zaměstnance, 2/3 zaměstnavatele*

zaměstnanec: 4,5% z HM tedy $20.000 * 0,045 = 900,-$ Kč.

zaměstnavatel : 9% z HM tedy $20.000 * 0,09 = 1.800,-$ Kč

dohromady ZP: $900 + 1.800 = 2.700$ Kč

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ- zaměstnanci

Zaměstnanec má hrubou měsíční mzdu 8.000 Kč. **Jakou částku strhává zaměstnavatel zaměstnanci na zdravotní pojištění jeho zdravotní pojišťovně?**

ŘEŠENÍ DOPLATKU DO MINIMÁLNÍ VÝŠE ZP:

ZP: 13,5% z HM = $8000 * 0,135 = 1.080$

zaměstnanec: 4,5% z HM tedy $8.000 * 0,045 = 360,-Kč.$

zaměstnavatel: 9% z HM tedy $8000 * 0,09 = 720,- Kč$

dohromady ZP: $360 + 720 = 1.080$

Dohromady 13,5% z HM, tj. $8.000 * 0,135 = 1.080,-Kč$

DOPOČET do minimálního vyměřovacího základu, které provede zaměstnavatel, když je hrubá mzda nižší než minimální mzda:

$16.200 - 8.000 = 8.200$

$8.200 * 0,135 = 1.107,- Kč$

Na ZP zaměstnavatel zaměstnanci strhává z jeho HM celkem $360 + 1.107 = 1.467 Kč.$

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ- zaměstnanci

2. OSVČ

- Registrace u zdravotní pojišťovny do 8. dne od zahájení činnosti
- ZP platí v měsíčních zálohách vždy do 8. dne následujícího měsíce
- **Vyměřovací základ = 50% z ZD (P-V)**
- **Sazba ZP: 13,5 %**
- Minimální vyměřovací základ: **dvánáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy ($12 \cdot 0,5 \cdot 38.911 = 233.466$ (měsíčně: **19.456,- Kč**)**
- **13,5% z vyměřovacího základu je za rok 2021 2.352 Kč měsíčně, za 2022 2.627 ,- Kč**
- Maximální vyměřovací základ: není stanoven
- Oznámení o výši příjmů a výdajů a platba ZP zdravotní pojišťovně: Tiskopis PŘEHLED, kde spočítá svoji povinnost ročního ZP a měsíční zálohy na další období. Tiskopis odevzdává do 1 měsíce po termínu podání daňového přiznání.

3. STÁT

- I. SKUPINA:
 - děti
 - důchodci
 - RD
 - ÚP
 - vojáci
 - vězni
- 2. SKUPINA
 - Důchodci, co nesplňují podmínky k přiznání důchodu
 - Osoby pečující o 1 dítě do 7 let a více do 15 let

Vyměřovací základ pro stát = **14.570 Kč**
(podle zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, vyměřovací základ záleží na výši průměrné mzdy a tu stanoví nařízení vlády č. 356/2021 Sb.)

sazba: 13,5 %

14.570 * 0,135 = 1.967,- Kč – částka, kterou Ministerstvo financí hradí pojišťovnám za osoby uvedené v těchto skupinách

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ- STÁT

4. OSOBY BEZ ZDANITELNÝCH PŘÍJMŮ

- Kdo nemá příjmy ze zaměstnání, podnikání (např. žena v domácnosti, zaměstnanec pracuje jen na DPP, osoba pracující v cizině).

Vyměřovací základ = minimální mzda = **15 200,- Kč**

sazba: 13,5 %

16 200 * 0,135 = 2 187,- Kč – Tuto částku musí tyto osoby odvádět své zdravotní pojišťovně měsíčně.

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ- OBZD 2020

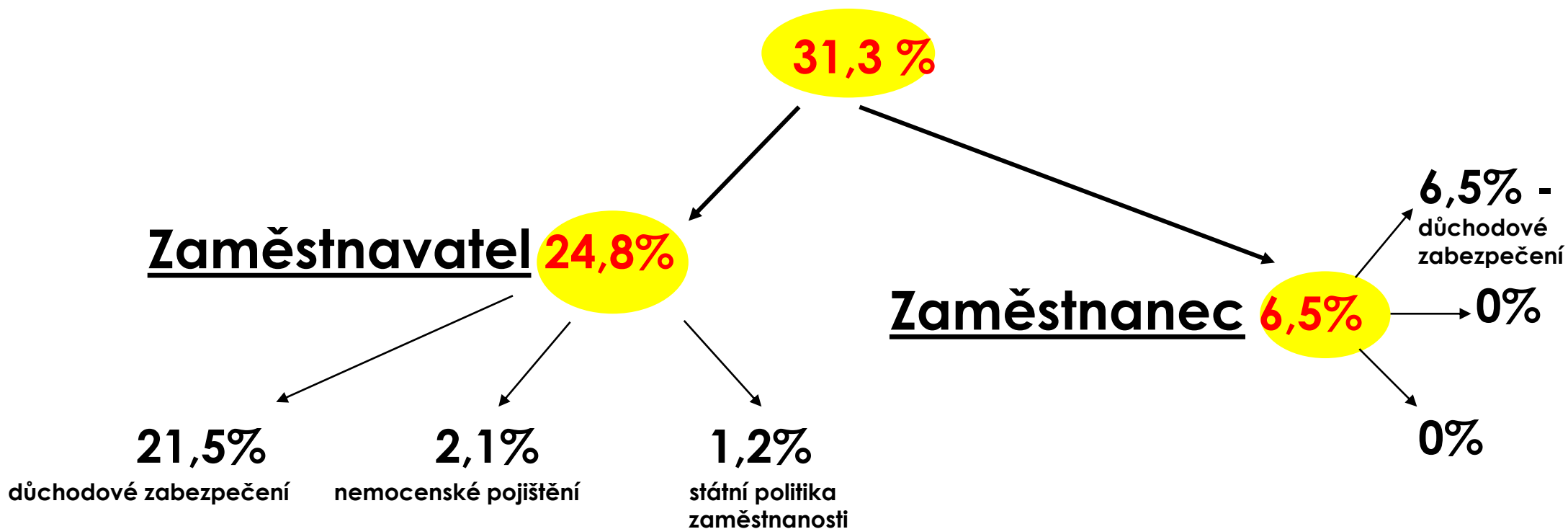
SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ

- dávky na nemocenské zabezpečení - nemoc (úraz), podpora při ošetření člena rodiny, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, otcovská, dlouhodobé ošetřovné
- dávky důchodového zabezpečení
- dávky na státní politiku zaměstnanosti (rekvalifikace, hmotné zabezpečení...)

Plátcí a poplatníci SP:

1. Zaměstnanci a zaměstnavatelé
2. OSVČ (hlavní a vedlejší)
3. Osoby účastné dobrovolného důchodového zabezpečení

1. ZAMĚŠTNANCI A ZAMĚŠTNAVATELÉ

SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ-zaměstnanci

Zaměstnanec má pravidelnou hrubou měsíční mzdu 10.000 Kč.
Jaké sociální pojištění mu strhává zaměstnavatel?

SP – vyměřovací základ pro zaměstnance je jeho hrubá měsíční mzda, stejně jako u zdravotního pojištění:

zaměstnanec: $10.000 * 0,065 = \underline{650,- \text{ Kč}}$

zaměstnavatel: $10.000 * 0,248 = \underline{2.480,- \text{ Kč.}}$

Př. Zaměstnanec má uzavřen pracovní poměr na dobu neurčitou se zkrácenou pracovní dobou a měsíčním výdělkem 6.000 Kč. Jaké Z a S pojistné platí zaměstnanec

HM = 6.000 Kč

Zdravotní pojištění

- $6.000 * 0,045 = 270$ Kč
- Dopočet do minim. Výše ZP = $16.200 - 6.000 = 10.200 * 0,135 = \underline{1.377,-}$ Kč
- Celkem zaměstnanec na ZP platí $270 + 1.377 = \underline{1.647,-}$ Kč

Sociální pojištění

- $6.000 * 0,065 = \underline{390,-}$ Kč Zaměstnancům se strhává SP podle výše jejich mzdy, minimální limit jako u ZP zde není nastaven.

ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ-zaměstnanci

2. OSVČ

- Oznámení o zahájení činnosti na OSSZ do 8. dne po měsíci, kdy došlo k zahájení činnosti, platba měsíčních záloh od 1. do posledního dne měsíce, za který se záloha platí.
- Nemocenská dávka je od r. 1994 dobrovolná
- Vyměřovací základ je 50% z P-V
- Sazba aplikovaná na vyměřovací základ je 29,2% (31,3%, když si OSVČ platí i nemocenské dávky, 28% jen OSVČ vedlejší, když si dobrovolně platí důchodové dávky)

ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ - OSVČ

OSVČ: registrace u ZP (do 8 dnů od zahájení činnosti) a u OSSZ (do 8. dne následujícího měsíce)

Sociální i zdravotní pojištění se platí v měsíčních zálohách

V 1. roce podnikání podnikatel platí zálohy podle minimálního vyměřovacího základu vycházejícího z průměrné mzdy; na konci roku podá daňové přiznání (do konce března), kde vypočítá daňový základ, který použije při vyplňování tiskopisu Přehledu na zdravotní i sociální pojištění, podá Přehled (do konce dubna) zdravotní pojišťovně a OSSZ v Přehledu vyplní skutečnou roční povinnost z hlediska soc. a zdrav. pojištění a současně si stanoví výši záloh, které bude platit v následujícím zdaňovacím období (roční výše pojištění podělí počtem měsíců, ve kterých v předchozím zdaň. období provozoval svoji činnost).

Vyměřovací základ: 50 % ze ZD (P-V)

Sazba ZP: 13,5 %

Sazba SP: **31,3 %** (pokud si platí všechny 3 dávky: nemocenské, důchodové, státní politiku zaměstnanosti), sazba nemocenské je od r. 1994 dobrovolná a je 2,1 %)

V rámci Přehledu OSVČ zjistí zda dluží pojišťovně, nebo má přeplatek.

Při ukončení činnosti: ukončení zápisu ve veřejném/živnost. rejstříku do 8 dnů ZP, do osmého dne následujícího měsíce SP.

Modelový příklad – OSVČ:

Veterinární lékař, provozující soukromou praxi, zahájil svoji podnikatelskou činnost dne 20.6.2015. Za rok 2021 dosáhl příjmů zahrnovaných do základu daně ve výši 860.000 Kč a výdajů ovlivňujících základ daně ve výši 250.000 Kč. Daňové přiznání k dani z příjmu podal u finančního úřadu dne 21.2.2022. **Kolik zaplatil tento podnikatel na daň z příjmu za rok 2021 a kolik měl zaplatit na zdravotní pojištění v roce 2021, když v zálohách zaplatil 30.000,- Kč? V jaké výši si spočítal zálohy na zdravotní pojištění na rok 2022? Do jakého termínu by měl doplatit zdravotní pojištění? Jaké si tento podnikatel (neplatí si nemocenské zabezpečení) spočítal zálohy na sociální pojištění na rok 2022?**

$$P = 860.000$$

$$V = 250.000$$

$$ZD = 860.000 - 250.000 = 610.000$$

$$\text{Daň z příjmu za 2020} = 610.000 * 0,15 = 91.500 - 27.840 = \underline{63.660,-Kč}$$

$$\text{Vyměřovací základ pro sociální a zdravotní pojištění} = 610.000 * 0,5 = 305.000$$

$$ZP \text{ za 2021} = 305.000 * 0,135 = \underline{41.175 Kč}$$

Podnikatel na zálohách zaplatil 30.000 Kč a zbývá mu tedy zdravotní pojišťovně doplatit $41.175 - 30.000 = 11.175,-Kč$ (termín pro doplatek je 1 měsíc od posledního termínu podání daňového přiznání k dani z příjmu)

Záloha ZP v roce 2022 = roční výše ZP/12 (OSVČ podnikal celý rok 2021 = 12 měsíců);

$$41.175/12 = 3.431,5 \text{ (zaokrouhlení na Kč nahoru)} = \underline{3.432,- Kč}$$

$$\text{SP za 2021} = 305.000 * 0,292 = 89.060 \text{ Kč, záloha na 2022} = 89.060/12 = 7.421,66 = \underline{7.421 Kč} =$$

minimální záloha na rok 2022

ÚKOL:

Př. 1

Zaměstnanec pracoval v lednu na dohodu o provedení práce a vydělal si za tento měsíc 9 900 Kč. U svého zaměstnavatele nepodepsal formulář Prohlášení. **Jaká byla jeho čistá mzda za tento měsíc?**

Př. 2

Student si sjednal práci na dohodu o pracovní činnosti a podepsal formulář Prohlášení. Za měsíc září dostal hrubou mzdu 5.000 Kč. **Jaká byla jeho čistá mzda?**

Zaměstnanec pracoval v lednu na dohodu o provedení práce a vydělal si za tento měsíc 9 900 Kč. U svého zaměstnavatele nepodepsal formulář Prohlášení. **Jaká byla jeho čistá mzda za tento měsíc?**

Výpočet:

$9900 \times 0,15 = 1485$ Kč – zaměstnanec nepodepsal Prohlášení

$\check{C}M = 9900 - 1485 = 8415$ Kč

Zaměstnanec si musí platit ZP sám = $16200 \times 0,135 = 2187$ Kč

Kdyby měl jiného zaměstnavatele, tak mzdy se v měsíci sčítají a sleduje se, zda je potřeba provést dopočet do minimální výše ZP.

Student si sjednal práci na dohodu o pracovní činnosti a podepsal formulář Prohlášení. Za měsíc září dostal hrubou mzdu 5.000 Kč. **Jaká byla jeho čistá mzda?**

Výpočet:

$$5.000 \times 0,15 = 750 - 2570 - 335 = -2.155 = 0$$

$$\text{ČM} = 5000 - 550 = 4.450 \text{ Kč}$$

Když má student více jak 26 let, pak dopočet ZP do minimální výše = $16.200 - 5000 = 11.200 \times 0,135 = 1.512$

$$5000 - 0 - 1.512 - 550 = 2.938 \text{ Kč}$$

DĚKUJI ZA POZORNOST

